

На основу члана 39. став 1. и члана 51. став 4. тачка 4), а у вези са чланом 93а став 3. Закона о енергетици („Службени гласник РС“, бр. 145/14, 95/18-др.закон и 40/21), и члана 12. Статута Агенције за енергетику Републике Србије („Службени гласник РС“, број 52/05) ,

Савет Агенције за енергетику Републике Србије на 11. ванредној седници од 30. јуна 2021.године, донео је

УПУТСТВО

за припрему мрежног правила о поступцима за управљање загушењима и објављивању техничких и других података и информација за приступ систему за транспорт природног гаса

1. Утврђује се упутство за припрему подлоге за израду мрежног правила које се односи на поступке за управљање загушењима и објављивање техничких и других података и информација за приступ систему за транспорт природног гаса из члана 93а. став 1. тачка 4) подтач. (1) и (2) Закона о енергетици („Службени гласник РС“, број 145/14, 95/18-др. закон и 40/21)-у даљем тексту Закон. Ово упутство усклађено је са обавезама Републике Србије преузетим у складу са потврђеним међународним уговорима.

2. За потребе припреме акта из тачке 1. овог упутства, оператори транспортног система користе Анекс I Уредбе Европске Комисије (ЕУ) бр. 715/2009, који је усаглашен са Одлуком Министарског Савета Енергетске заједнице бр. 2011/02/МС-ЕнС од 6. октобра 2011 године и Одлуком Сталне групе на високом нивоу Енергетске заједнице број: 2018/01/PHLG-ЕнС од 12 јануара 2018. године, и који је објављен на интернет страници Секретаријата Енергетске заједнице (<https://www.energy-community.org/legal/acquis.html>).

3. Задужују се оператори транспортног система да на усаглашеном тексту превода адаптираног Анекса I Уредбе из тачке 2. на српски језик (у даљем тексту: Уредба), изврше сва потребна усклађивања одређена овим упутством.

4. Без обзира на то да ли ће припремати акт из тачке 3. овог упутства самостално или у сарадњи, оператори транспортног система се задужују да подлоге за израду мрежних правила из члана 93а. став 1. тачка 4) подтачка (1) и (2) Закона, претходно међусобно усагласе тако да оне у садржини буду истоветне, пре него их доставе Агенцији за енергетику Републике Србије (у даљем тексту: Агенција) ради прибављања сагласности из члана 93а став 3. Закона.

5. Оператори транспортног система припремају подлоге за израду мрежног правила из члана 93а. став 1. тачка 4) подтачка (1) и (2) Закона у складу са овим упутством, тако што у тексту Уредбе, спроводе следеће измене и допуне, како следи:

1) Наслов Уредбе мења се тако да гласи: „Адаптирани текст Мрежног правила о поступцима за управљање загушењима и објављивању техничких података и других информација за приступ систему за транспорт природног гаса“.

2) После наслова у Уредби се додајенови члан 1. који гласи:

„Овим мрежним правилима одређују се поступци за управљање загушењима, информације и рокови у којима се оне објављују ради пружања услуга у вези са приступом систему за транспорт природног гаса.“.

3) После члана 1. Уредбе, додаје се нови члан 2. који гласи:

„Изрази употребљени у овој уредби имају значење дефинисано у закону који уређује област енергетике (у даљем тексту: Закон), с тим да се у овој уредби употребљавају и додатни изрази који имају следеће значење:

(1) „дугорочне услуге“ - услуге које нуди оператор транспортног система за период од годину дана или дуже;

(2) „интегритет система“ - значи ситуацију у којој је притисак и квалитет природног гаса у систему за транспорт природног гаса у границама прописаног опсега, чиме се обезбеђује, у техничком смислу, несметан транспорт природног гаса;

(3) „капацитет“ - максимални проток изражен у нормалним кубним метрима у јединици времена или у енергетским јединицама у јединици времена, на који корисник мреже има право у складу са одредбама уговора о транспорту;

4) „краткорочне услуге“ - услуге које нуди оператор транспортног система за период краћи од годину дана;

(5) „неискоришћен капацитет“ - гарантован капацитет који је корисник мреже обезбедио уговором о транспорту, али који корисник није номиновао до истека рока одређеног у уговору;

(6) „непрекидни капацитет“ - капацитет услуге транспорта природног гаса који оператор транспортног система уговором гарантује да се неће прекинути;

(7) „непрекидне услуге“ - услуге које нуди оператор транспортног система у вези са непрекидним капацитетом;

(8) „номинација“ – значи најаву, односно претходно обавештење корисника упућено оператору транспортног система о количини природног гаса коју корисник намерава да преда на транспорт, односно да преузме са транспортног система;

9) „период балансирања“ - значи период у коме је сваки корисник мреже, у складу са уговором о транспорту или правилима о раду транспортног система, дужан да надокнади насталу разлику у количини природног гаса коју је корисник преузео са транспорта, а која се изражава у енергетским јединицама, утискивањем исте количине природног гаса у транспортну мрежу;

10) „прекидни капацитет“ – капацитет услуге транспорта природног гаса који оператор транспортног система може да прекине у складу са условима утврђеним у уговору о транспорту;

(11) „прекидне услуге“ - услуге које нуди оператор транспортног система у вези са прекидним капацитетом;

(12) „расположив капацитет“ - део техничког капацитета који није додељен и још увек је расположив у систему у том моменту;

(13) „реноминација“ – значи промену најаве, односно накнадно обавештење о количинама којима се замењује претходно поднета номинација;

(14) „терминал за утечњени природни гас“ - терминала за утечњавање природног гаса, или увоз, утовар, споредне услуге, привремено складиштење и поновно враћање утечњеног природног гаса у гасовито стање;

(15) „технички капацитет“ - максимални утврђени капацитет који оператор транспортног система може да понуди корисницима мреже, имајући у виду интегритет система и оперативне захтеве транспортне мреже;

(16) „транспорт“ - транспорт природног гаса кроз систем који углавном чине гасоводи под високим притиском који не припадају доводној гасоводној мрежи нити деловима гасовода под високим притиском који се првенствено користе за локалну дистрибуцију природног гаса са циљем његове испоруке купцима, и не укључује снабдевање;

(17) „Уговорна страна“ – потписница Уговора о Енергетској заједници која је тако именована у Закону о ратификацији Уговора о оснивању Енергетске заједнице(Службени гласник РС“, број 62/06);

(18) „уговорени капацитет“ - капацитет који је оператор транспортног система уговором о транспорту доделио кориснику система;

(19) „уговорно загушење – значи ситуацију у којој је обим тражње за непрекидним капацитетима већи од техничког капацитета транспортног система природног гаса;

(20) „управљање загушењима“ - значи потфолио капацитета којим оператор транспортног система управља са циљем да максимално и оптимално искористи технички капацитет система и благовремено предвиди будућа загушења и промене притиска;

(21) „ENTSO-G“ - Удружење европских оператора транспортних система за природни гас.

4) Досадашње тач. 1. и 2. и 3. Уредбе, постају члан. 3. члан, 4. и члан 5. Уредбе, а њихове досадашње подтачке, постају тачке у оквиру нових чланова 3-5. Уредбе. У складу са новом нумерацијом чланова, у целом тексту пренумерисати тачке и подтачке у оквиру чланова и ускладити позивања на чланове, тачке и подтачке у целом тексту Уредбе.

5) У тачки 1. у подтачки 1.5. Уредбе, речи: “1. јануара 2010“, бришу се.

6) Ако друкчије није одређено овим упутством, у целом тексту речи: „национално регулаторно тело“ замењују се речју: „Агенција“.

У целом тексту, где је примерено, уместо речи. „оператори транспортног система“ користити речи: „оператор транспортног система“.

7) У досадашњој тачки 2.2.1.:

- у подтачки 1. Уредбе, реченица прва и друга, треба да гласе:

„Одредбе из тачке 4.2. ове уредбе примењују се на тачкама интерконеције, без обзира да ли су оне физичке или виртуелне тачке дефинисане актом који уређује мрежно правило које се односи на сарадњу оператора и правила за размену података, ако те тачке повезују систем за транспорт природног гаса са транспортним системом суседне Уговорне стране, и ако је Агенција сагласна да се на тим тачкама расподељују транспортни капацитети. Оператор система може, уз сагласност Агенције, да одреди да се одредбе тачке 4.2. примењују и на тачкама интерконеције које повезују систем за транспорт природног гаса са транспортним системом друге суседне државе, као и на другим тачкама интерконеције, осим ако овом уредбом није друкчије одређено“.

- подтачка 2. Уредбе, мења се тако да гласи:

„Подаци и информације које се објављују у складу са чланом 4. ове уредбе, а које по потреби може да потврди и Агенција, саставни су део годишњег извештаја који сачињава и објављује надлежно тело сагласно обавезама које произлазе из потврђених међународних уговора до 1. јуна текуће године, у коме се извештава о уговорним загушењима, уговореним непрекидним капацитетима, секундарном тржишту и коришћењу прекидних капацитета у претходној години.“.

- у досадашњој подтачки 4, датуми „1. октобар 2018“ и „1. јули 2020“. замењују се речима „1.октобар 202__“ и 1. јули 202_“, или се бришу.

9) у тачки 2.2.2 Уредбе:

- у подтачки 1. у реченици првој, речи: „након одобрења надлежног регулаторног тела“, заменити речима: „и по добијању сагласности Агенције“.

- у подтачки 1. у реченици трећој, речи: „рачуна се на основу члана 16. (1) ове уредбе“, заменити речима: „рачуна се према максималном капацитету тачака интерконеције, узимајући у обзир интегритет и сигурност рада транспортног система.“.

- у подтачки 3. реченица трећа мења се тако да гласи: „Агенција одлучује о прерасподели прихода и трошкова између оператора транспортног система и корисника система.“.

10) у тачки 2.2.3 Уредбе:

- у подтач. 1. и 2. речи: „надлежна регулаторна тела“ заменити речју: „ Агенција“;

- у подтачки 1. речи: Регулаторног одбора Енергетске заједнице“ заменити речима: „надлежног тела сагласно обавезама које произлазе из потврђених међународних уговора“;

- у подтачки 5. иза речи „контрола“, речи: „у смислу члана 3. Уредбе (ЕЗ) бр. 139/2004“ заменили речима: „у складу са Законом“.

11) У тачки 2.2.4. Уредбе, речи: „Оператори транспортног система“, заменили речима: „Оператор транспортног система“;

У тачки 2.2.4. Уредбе, у реченици петој, речи: „одобрава надлежно регулаторно тело“, заменили речима: „уређују се правилима о раду система за транспорт природног гаса која сагласно Закону доноси оператор транспортног система уз сагласност Агенције“.

12) У тачки 2.2.5. Уредбе:

- у подтачки 1. у уводној реченици речи: „Национална регулаторна тела могу да захтевају од оператора транспортних система“, заменили речима: „Агенција, може да захтева“;

- у подтачки 4. „речи: „националним регулаторним телима“, заменили речима „Агенцији“, а речи: „оператори транспортних система“ заменили речима: „оператор транспортног система“.

13) У тачки 3.1.1. подтач. (1) Уредбе:

- део реченице под (е), изменити тако да гласи: „..у електронском формату расположивом за преузимањекоји обезбеђује квантитативну анализу података а којису оператори транспортног система усагласили са Агенцијом. уз претходно прибављењено мишљење надлежног тела сагласно обавезама које произлазе из потврђених међународних уговора.“.

- у делу реченице под (г) речи: „на службено језику Уговорне стране“, заменили речима: „на српском језику“,.

- у делу реченице под (х) речи: „1. октобар 2018“, бришу се.

14) У тачки 3.1.2. уредбе у подтачки 2. и 4. (i) након речи: „подтачка 3.1“, речи: „овог Анекса“, заменили речима: „ове уредбе.“

15) У тачки 3.2. Уредбе:

- на крају реченице под (1) (а), речи: „који се налази у оквиру Енергетске заједнице“, бришу се.

- на крају реченице под (1) (д) речи „које су утврђене у члану 2 (14) Уредбе 2009/73, заменили речима: „које су дефинисане Законом“.

- у реченицама под (3) упућивања на тачке 3.3 овог Анекса, ускладити тако да стоји упућивање на чланове и тачке ове уредбе.

16) у тачки 3.3. (1) под (л) речи: „1. октобар 2018. године.“, заменили речима: „1. октобар 2022. године“.

17) после тачке 3.4. додају се нови чл. 6. и 7. који гласе:

„Члан 6.

„Када оператор транспортног система, самостално или на захтев Агенције, по спроведеним јавним консултацијама уреди у правилима о раду транспортног система питања из ове уредбе за која је прописано да о њима одлучује, односно сагласност даје Агенција, сматра се да је о тим питањима одлучено, односно да је дата сагласност из ове уредбе на дан у који оператор транспортног система прибави сагласност Агенције на правила о раду транспортног система.“

Прелазне одредбе

Члан 7.

„Оператор транспортног система објављује податке преко централне платформе којом управља ENTSO-Гиз члана 4. тачка 4.1.1. под (h) најкасније до дана њиховог приступања удружењу ENTSO-G.“

18) У целом тексту пренумерисати тачке као и сва позивања тако да упућују на чланове и подтачке у оквиру чланова.

6. Задужују се оператори транспортног система да акт из тачке 3. који је усаглашен са овим упутством доставе Агенцији на сагласност најкасније до 10. августа 2021. године.

7. Агенција ће дати сагласност ако је подлога за израду мрежних правила:

1) усаглашена са преузетим обавезама Републике Србије у складу са потврђеним међународним уговорима, тако да:

а) садржи све релевантне одредбе из Анекса I Уредбе Европске Комисије (ЕУ) бр. 715/2009 који је адаптиран у складу са Одлуком Министарског Савета Енергетске заједнице број 2011/01/ MC-EnC од 6. октобра 2011. године и Одлуком Сталне група на високом нивоу Енергетске заједнице 2018/01 PHLG-EnC од 12. јануара 2018. године,

и

б) по својој структури и садржини вердостојно одражава текст адаптираног Анекса из подтачке 1), при чему су еветнулана одступања само поседица превода, у смислу члана 3. тачка (5) Процедуралног аката 01/2012 који је донела Стална група на високом нивоу Енергетске заједнице од 21. јуна 2012. године;

и

2) израђен у складу са овим упутством.

8. Приликом припреме подлога за израду овог мрежног правила, оператори транспортног система ће, у највећој мери у којој је могуће, користити Јединствена методолошка правила за израду прописа („Службени гласник РС“, број 21/10).

9. Агенција задржава право да ово упутство измени или замени новим за случај да Република Србија накнадно преузме додатне обавезе сагласно потврђеним међународним споразумима.

10. Ово упутство се доставља свим операторима транспортних система ради припреме усаглашених подлога за израду аката из члана 93а. став 1. тачка 4. подтач. (1) и (2) Закона и њихову доставу Агенцији на сагласност којом се потврђује усаглашеност са овим упутством.

Савет Агенције за енергетику Републике Србије

Број: 343/2021-Д-I

У Београду, 30. јуна 2021. године

ПРЕДСЕДНИК САВЕТА

Дејан Поповић